

PUBLICATIES

Ontwerprichtlijn 400 Jaarverslag en concept Handreiking voor Maatschappelijke verslaggeving

2009-218

Door: drs. P.W.A. Kasteleyn EMFC RC

Op duurzaamheidsdag (9 september 2009) heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ-Uiting 2009-7 gepubliceerd met betrekking tot de Ontwerprichtlijn 400 Jaarverslag en de concept Handreiking voor Maatschappelijke verslaggeving.

De belangrijkste wijzigingen betreffen de toevoeging en uitwerking van (internationaal) ketenbeheer en een volledige modernisering.

SER-advies

De Sociaal Economische Raad (SER) heeft in 2008 het advies 'Duurzame globalisering: een wereld te winnen' uitgebracht. Daarnaast wordt in de SER-verklaring 'Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' van 19 december 2008 een aantal initiatieven ontplooid. In dat kader heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) Richtlijn 400 Jaarverslag en de Handreiking voor maatschappelijke verslaggeving met het onderwerp internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen aangevuld. Bovendien zijn de richtlijn en de handreiking geactualiseerd op basis van internationale ontwikkelingen en algemeen geaccepteerde richtlijnen en standaarden zoals:

- het Global Reporting Initiative (GRI);
- de ILO-verklaring over fundamentele principes en rechten op het werk;
- de Tripartite International Labour Office (ILO-)verklaring inzake multinationale ondernemingen en sociaal beleid;
- de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen;
- de richtlijn verantwoord inkopen van de International Chamber of Commerce (ICC).

Richtlijn 400 Jaarverslag is van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010, na verwerking van eventuele commentaren.

(Internationaal) ketenbeheer

De onderneming wordt verzocht in algemene zin een aanduiding te geven van de (internationale) keten

waarin men actief is. Daarnaast wordt aanbevolen om in de toelichting op de maatschappelijke aspecten van ondernemen een onderscheid te maken tussen de eigen bedrijfsvoering en ondernemingsactiviteiten en de (internationale) keten waarin de rechtspersoon opereert. De keten betreft aspecten die buiten het wettelijke bereik en de overheersende zeggenschap van de onderneming vallen maar waarop men wel invloed kan uitoefenen (bijvoorbeeld door aan sectorbrede initiatieven deel te nemen of door eisen aan het sociale beleid of het milieubeleid van toeleveranciers te stellen). Tevens geeft de organisatie aan in welke mate de maatschappelijke aspecten van internationaal ondernemen voor de organisatie al dan niet beïnvloedbaar zijn.

De onderneming wordt verzocht in algemene zin een aanduiding te geven van de (internationale) keten waarin men actief is

Onderdeel van de beschrijving van de keten is de impact van de keten op de mens, milieu en samenleving, aan de hand van een beschrijving van specifieke risico's. Bij de beschrijving van de keten gaat het zowel om informatie over activiteiten die 'stroomopwaarts' plaatsvinden (toeleveranciers), alsook 'stroomafwaarts' (afnemers).

Voorbeelden van onderwerpen die betrekking hebben op de (internationale) keten zijn:

- herkomst van grondstoffen en (half)fabricaten naar land of regio;
- categorieën toeleveranciers onderverdeeld naar eerstelijns, tweedelijns, et cetera;
- afzetmarkten en categorieën afnemers;
- onderaannemers (indien van toepassing);
- de internationale handels-, financierings- en eigendomsrelaties (bijvoorbeeld deelnemingen) van de organisatie;
- internationale samenwerking binnen de sector.

Dialoog met belanghebbenden

Een organisatie is een samenwerkingsverband op de lange termijn tussen belanghebbenden:

- Eigen werknemers.
- Omwonenden.
- Financiële relaties (aandeelhouders, banken, financiers).
- Overige zakelijke relaties (toeleveranciers en afnemers).

- Maatschappelijke organisaties (milieuorganisaties, vakverenigingen).
- Consumenten.
- Overheden en hun instellingen.

De onderneming geeft in dialoog met belanghebbenden invulling aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Over deze dialoog en over de wijze waarop de verslaglegging ten behoeve van belanghebbenden tot stand komt moet de organisatie transparant zijn.

Aspecten van maatschappelijke verslaglegging

Maatschappelijke verslaglegging heeft betrekking op de eigen organisatie en de (internationale) keten ten aanzien van de volgende aspecten:

a. Algemene maatschappelijke aspecten

Het verslag bevat een analyse van verschillen tussen de behaalde prestaties en de doelstellingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit betreft zowel de getroffen maatregelen als de prestaties (indicatoren).

Voorbeelden: problemen en uitdagingen van de onderneming met maatschappelijk verantwoord ondernemen, de rol van belanghebbenden (stakeholders), de (internationale) keten, producten en/of diensten die op de markt worden gebracht, governance en ethiek.

b. Milieuaspecten

Dit betreft informatie over energie-, materiaal- en watergebruik, lozingen, emissies en afval. Tevens heeft dit betrekking op maatregelen ter bescherming van het milieu, de voorkoming van verontreiniging van lucht, water en grond, en de stimulering van de kwaliteit en de ongeschonden toestand van ecosystemen.

Voorbeelden: materialen (gebruikt en hergebruikt), energie (direct, indirect en besparingen), eco-labeling, transport, water (onttrekking en hergebruik), biodiversiteit, luchtmissies (broeikasgassen en ozonafbrekende gassen), afval en afvalwater (inclusief een toelichting op hergebruik en recycling) en het gebruik van verpakkingsmaterialen.

c. Sociale aspecten

Hierbij kan worden gedacht aan informatie over arbeidsaangelegenheden, werkgelegenheid, sociale zekerheid, arbeidsomstandigheden en -voorwaarden. Het betreft tevens aspecten als veiligheid en gezondheid, opleiding en training, diversiteit en ontplooiingsmogelijkheden alsmede internationale aspecten met betrekking tot mensenrechten, fundamentele beginselen en rechten op het werk en respect voor lokale ge-

meenschappen en inheemse volkeren.

Voorbeelden: opbouw personeelsbestand, gemiddeld personeelsverloop, arbeidsvoorwaarden, personeelsvoorzieningbeleid, reorganisaties, preventie van arbeidsongeschiktheid, outplacementvoorzieningen en arbeidspools, de betrokkenheid van vakbonden, werknemersparticipatie, veiligheid en gezondheid, verzuim en arbeidsgerelateerde sterfgevallen, gebruik van onveilige stoffen of onveilige productieprocessen, aantal opleidingsuren, loopbaanbegeleiding, preventie van discriminatie, kinderarbeid en dwangarbeid, beveiliging, integer advertentiebeleid, respect voor privacy en de lokale omgeving, een leefbaar loon, dierenwelzijn en genetische modificatie.

De onderneming geeft in dialoog met belanghebbenden invulling aan maatschappelijk verantwoord ondernemen

---

d. Economische aspecten

Hiertoe behoren zowel financiële als niet-financiële aspecten. Financiële aspecten betreffen de financiële bijdragen aan de maatschappij in brede zin alsmede de financiële bijdragen van de rechtspersoon aan zijn stakeholders zoals afnemers, toeleveranciers, werknemers, vermogensverschaffers en overheid. Niet-financiële economische aspecten hebben betrekking op de maatschappelijke creatie en verspreiding van kennis via onderzoek en ontwikkeling en training.

Voorbeelden: omzet, beloningen werknemers, remuneratiebeleid, winst, dividend, belastingen en investeringen, geleverde producten en diensten, bijdrage aan landen in ontwikkeling, verplaatsingen van vestigingsplaatsen, de vestiging van toeleveranciers in bepaalde landen, het afstoten van bedrijfsonderdelen, concurrentiebelemmerend gedrag, overtreding van nationale wet- en regelgeving, klokkenluidersregelingen en (interne of externe) klachtencommissies, voorkoming van omkoping en corruptie, innovatie, gemeten aan het aantal nieuwe patenten en partnerships en investeringen in onderzoek en ontwikkeling.

Zie www.controllersjournaal.nl voor de link bij dit artikel.